ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (veľká komora)
zo 14. decembra 2005 *

Vo veci T-383/00,

Beamglow Ltd, so sídlom v St Ives, Cambs (Spojené kráľovstvo), v zastúpení: D. Waelbroeck, advokát, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Európskemu parlamentu, v zastúpení: R. Passos a K. Bradley, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Rade Európskej únie, v zastúpení: S. Marquardt a M. Bishop, splnomocnení zástupcovia,

a

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: P. Kuijper, C. Brown a E. Righini, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaným,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorých v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: pôvodne R. Silva de Lapuerta, neskôr E. Braquehais Conesa, splnomocnení zástupcovia, s adresu na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je žaloba o náhradu škody, ktorá údajne vyplynula z colnej prirážky uvalenej Spojenými štátmi americkými na dovoz skladacích škatúľ z ozdobného kartónu s tlačou žalobcu so súhlasom orgánu pre urovnávanie sporov Svetovej obchodnej organizácie (WTO), v dôsledku konštatovania nezlučiteľnosti režimu pre dovoz banánov Spoločenstva s dohodami a deklaráciami pripojenými k Dohode o založení WTO,

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV (veľká komora),

v zložení: predseda B. Vesterdorf, sudcovia P. Lindh, J. Azizi, J. Pirrung, H. Legal, R. García-Valdecasas, V. Tiili, J. D. Cooke, A. W. H. Meij, M. Vilaras a N. J. Forwood,

tajomník: M. H. Jung,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. mája 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

1 Dňa 15. apríla 1994 Spoločenstvo podpísalo záverečný dokument o ukončení Uruguajského kola mnohostranných obchodných rokovaní, Dohodu o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ako aj súhrn dohôd a dohovorov uvedených v prílohách 1 až 4 Dohody o založení WTO (ďalej len „dohody WTO").

2 V nadväznosti na tento podpis Rada prijala rozhodnutie 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 — 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80).

3 Ako vyplýva z preambuly Dohody o založení WTO, zmluvné strany chceli uzavrieť dohody, „ktoré budú na základe reciprocity a vzájomných výhod zamerané na podstatné zníženie colných sadzieb a ostatných prekážok v obchode a na odstránenie diskriminačného zaobchádzania v medzinárodných obchodných vzťahoch".

4 Článok II ods. 2 Dohody o založení WTO stanovuje:

„Dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3... tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov."

5 Článok XVI Dohody o založení WTO nazvaný „Rôzne ustanovenia" vo svojom odseku 4 stanovuje:

„Každý člen zabezpečí súlad svojich právnych predpisov a administratívnych postupov so svojimi záväzkami, ako sú uvedené v priložených dohodách."

6 Okrem toho dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov (ďalej len „DUS"), obsiahnutý v prílohe 2 Dohody o založení WTO, v odseku 2 poslednej vete svojho článku 3 nazvaného „Všeobecné ustanovenia" upresňuje:

„Odporúčania a rozhodnutia orgánu na urovnávanie sporov nemôžu rozšíriť alebo zmenšiť práva a záväzky poskytnuté uvedenými dohodami."

7 Podľa článku 3 ods. 7 DUS:

„Pred podaním sťažnosti člen preskúma, či opatrenia podľa týchto postupov budú účelné. Cieľom mechanizmu na urovnávanie sporov je zabezpečiť pozitívne urovnanie sporu. Riešenie, ktoré je pre sporné strany prijateľné a je v zhode s uvedenými dohodami, bude vedome uprednostnené. V prípade, že nedôjde k vzájomne prijateľnému riešeniu, je obyčajne prvým cieľom mechanizmu na urovnávanie sporov zabezpečiť, aby boli príslušné opatrenia v prípade, ak sa zistí, že tieto nie sú v zhode s ustanoveniami ktorejkoľvek z uvedených dohôd, odstránené. K ustanoveniu o vyrovnaní by sa malo prikročiť len v prípade, ak okamžité odstránenie opatrenia je neuskutočniteľné a len ako k dočasnému opatreniu na obdobie, dokiaľ nebude opatrenie, ktoré je nezlučiteľné s uvedenou dohodou, odstránené. Posledným krokom, ktorý [DUS] poskytuje členovi sporu odvolávajúcemu sa na postupy urovnávania sporov, je možnosť pozastavenia uplatňovania koncesií alebo iných záväzkov podľa uvedených dohôd na nediskriminačnom základe voči iným členom za predpokladu, že [orgán na urovnávanie sporov] dá na to súhlas."

8 Článok 7 DUS stanovuje, že poroty urobia taký nález, ktorý napomôže orgánu pre urovnávanie sporov (ďalej len „OUS") pri vypracovávaní odporúčaní alebo rozhodnutí v záležitostiach, ktoré sa tomuto orgánu predložia. Podľa článku 12 ods. 7 DUS v prípade, ak sporné strany nenájdu vzájomne uspokojivé riešenie, porota predloží svoje nálezy v písomnej forme OUS.

9 Článok 17 DUS stanovuje, že pri OUS sa zriadi stály odvolací orgán, ktorý bude skúmať odvolania vo veciach predložených porotám.

10 Článok 19 DUS stanovuje, že v prípade, ak porota alebo odvolací orgán dospeje k záveru, že opatrenie je nezlučiteľné s dohodou WTO, odporučí dotknutému členovi, aby uviedol opatrenie do súladu s touto dohodou. Okrem týchto odporúčaní porota alebo odvolací orgán môže navrhnúť spôsoby, ktorých prostredníctvom by príslušný člen mohol odporúčania uskutočniť.

11 Podľa článku 21 ods. 1 DUS nazvaného „Dohľad nad vykonávaním odporúčaní alebo rozhodnutí" je z dôvodu zabezpečenia účinného urovnávania sporov v záujme všetkých členov nevyhnutné urýchlené splnenie odporúčaní alebo rozhodnutí stanovených OUS.

12 Článok 21 ods. 3 DUS stanovuje, že ak nie je možné ihneď postupovať podľa odporúčaní a rozhodnutí, poskytne sa dotknutému členovi primeraná lehota, ktorá sa v prípade potreby určí záväzným rozhodcovským konaním.

13 V prípade, ak sa vyskytnú nezhody v otázke existencie opatrení prijatých na zosúladenie s odporúčaniami alebo rozhodnutiami OUS alebo ich zlučiteľnosti s dohodou WTO, článok 21 ods. 5 DUS spresňuje, že takýto spor sa bude riadiť podľa pravidiel o urovnávaní sporov definovaných DUS s postúpením veci pôvodnej porote vždy, keď to bude možné.

14 Podľa článku 21 ods. 6 DUS dohliada OUS na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí, a ak OUS nerozhodne inak, otázka vykonávania odporúčaní alebo rozhodnutí bude zaradená na program zasadnutia OUS po šiestich mesiacoch nasledujúcich po dni stanovenia primeranej lehoty upravenej v odseku 3 a zostane na programe zasadnutí OUS až dovtedy, kým nebude vyriešená.

15 Článok 22 DUS nazvaný „Vyrovnanie a pozastavenie koncesií“ uvádza:

„1. Vyrovnanie a pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov sú dočasné opatrenia, ktoré je možné použiť v prípade, keď odporúčania alebo rozhodnutia nie sú vykonané počas primeranej lehoty. Ani vyrovnanie ani pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov nie sú uprednostňované pred úplným vykonaním odporúčaní slúžiacich na uvedenie opatrení do súladu s uvedenými dohodami. Vyrovnanie je dobrovoľné a ak je tak dohodnuté, bude v súlade s uvedenými dohodami.

2. Ak dotknutý člen nebude schopný uviesť opatrenia považované za nezlučiteľné s uvedenou dohodou do súladu s touto dohodou alebo iným spôsobom nedodrží odporúčania alebo rozhodnutia počas primeranej lehoty určenej podľa článku 21 ods. 3, takýto člen, ak je o to požiadaný, vstúpi v priebehu primeranej lehoty do rokovaní s akoukoľvek stranou uplatňujúcou postupy na urovnávanie sporov s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie. Ak nebolo uspokojivé vyrovnanie dohodnuté do 20 dní od uplynutia primeranej lehoty, môže ktorákoľvek strana odvolávajúca sa na postupy urovnávania sporov požiadať [OUS] o oprávnenie na pozastavenie poskytovania koncesií alebo iných záväzkov dotknutému členovi v zmysle uvedených dohôd.

3. Pri zvažovaní, ktoré koncesie alebo iné záväzky budú pozastavené, sa bude žalujúca strana riadiť týmito zásadami a postupmi:

a) všeobecne platí, že žalujúca strana by sa mala najskôr usilovať o pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov týkajúcich sa rovnakého sektoru/sektorov, ako je

ten/sú tie, v ktorých porota alebo Odvolací orgán zistili porušenie alebo iné zrušenie, alebo zmenšenie výhod;

b) ak táto strana usúdi, že nie je praktické alebo účinné pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v tom istom sektore/sektoroch, môže sa usilovať o pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov v iných sektoroch podľa tej istej dohody;

c) ak táto strana usúdi, že nie je praktické alebo účinné pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v iných sektoroch podľa tej istej dohody a že okolnosti sú dostatočne závažné, môže sa usilovať o pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov podľa inej uvedenej dohody;

...

4. Úroveň pozastavenia koncesií alebo iných záväzkov schválená [OUS] bude zodpovedať úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod.

...

6. Ak nastane situácia uvedená v odseku 2, schváli [OUS] na požiadanie pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov do 30 dní od uplynutia primeranej lehoty, ak [OUS] jednomyseľne nerozhodne o zamietnutí žiadosti. V prípade, že dotknutý člen má

námietky k navrhnutej úrovni pozastavenia alebo tvrdí, že zásady a postupy stanovené v odseku 3 neboli dodržané tam, kde žalujúca strana požadovala oprávnenie pozastaviť koncesie alebo iné záväzky, bude záležitosť predložená rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovské konanie vykoná pôvodná porota za predpokladu, že sú jej členovia dosažiteľní alebo rozhodca určený generálnym riaditeľom a konanie sa skončí v priebehu 60 dní od uplynutia primeranej lehoty. Koncesie alebo iné záväzky sa v priebehu rozhodcovského konania nepozastavia.

7. Rozhodca, postupujúc podľa odseku 6, nebude skúmať povahu koncesií alebo iných záväzkov, ktoré majú byť pozastavené, ale určí, či je úroveň pozastavenia zodpovedajúca úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod. Rozhodca môže taktiež určiť, či navrhnuté pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov je povolené podľa uvedenej dohody. V prípade, že záležitosť predložená rozhodcovskému konaniu zahŕňa tvrdenie, že zásady a postupy uvedené v odseku 3 sa nedodržali, rozhodca toto tvrdenie preskúma. V prípade, že rozhodca určí, že tieto zásady a postupy sa nedodržali, bude ich žalujúca strana uplatňovať v súlade s odsekom 3. Strany prijmú rozhodnutie rozhodcu ako konečné a príslušné strany nebudú usilovať o druhé rozhodcovské konanie. [OUS] musí byť urýchlene oboznámený o takomto rozhodnutí a na požiadanie poskytne oprávnenie na pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov v prípade, že je žiadosť v súlade s rozhodnutím rozhodcu, ak [OUS] jednomyseľne nerozhodne o zamietnutí žiadosti.

8. Pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov bude dočasné a uplatňované len dovtedy, kým bude opatrenie, o ktorom sa zistilo, že nie je v súlade s uvedenou dohodou odstránené, alebo dovtedy, kým člen, ktorý musí vykonať odporúčania alebo rozhodnutia, nezabezpečí riešenie týkajúce sa zrušenia alebo zmenšenia výhod, alebo sa dosiahne vzájomne uspokojujúce riešenie. V súlade s článkom 21 ods. 6 bude [OUS] naďalej dohliadať na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí vrátane tých prípadov, keď sa poskytlo vyrovnanie alebo sa pozastavili koncesie alebo iné záväzky, ale odporúčania na uvedenie opatrení do súladu s uvedenými dohodami sa nevykonali.

...“

Okolnosti predchádzajúce sporu

16 Dňa 13. februára 1993 Rada prijala nariadenie (EHS) č. 404/93 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 47, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 388, ďalej len „SOT s banánmi"). Režim obchodovania s tretími krajinami vytvorený hlavou IV tohto nariadenia upravuje zvýhodňujúce ustanovenia pre banány z niektorých krajín v Afrike, Karibskej oblasti a oblasti Tichého oceánu (AKT), ktoré sú signatármi štvrtého dohovoru AKT — EHS z Lomé z 15. decembra 1989 (Ú. v. ES L 229, 1991, s. 3).

17 Na základe sťažností predložených OUS vo februári 1996 viacerými členmi WTO vrátane Ekvádora a Spojených štátov amerických porota vytvorená v súlade s ustanoveniami DUS vypracovala 22. mája 1997 správy, v ktorých prišla k záveru, že režim dovozu SOT s banánmi je nezlučiteľný so záväzkami prevzatými Spoločenstvom na základe dohôd WTO. Správy vypracované porotou takisto odporučili, aby OUS vyzval Spoločenstvo na zosúladenie tohto režimu so záväzkami, ktoré pre neho vyplývajú z dohôd WTO.

18 Na základe odvolania podaného Spoločenstvom stály odvolací orgán 9. septembra 1997 v podstate potvrdil závery poroty a odporučil, aby OUS vyzval Spoločenstvo na zosúladenie sporných ustanovení Spoločenstva s dohodami WTO.

19 Dňa 25. septembra 1997 OUS prijal správy poroty a odvolacieho orgánu.

20 Dňa 16. októbra 1997 Spoločenstvo v súlade s článkom 21 ods. 3 DUS informovalo OUS, že plne rešpektuje svoje medzinárodne záväzky.

21 Dňa 17. novembra 1997 štáty sťažovatelia v súlade s článkom 21 ods. 3 písm. c) DUS navrhli, aby sa primeraná lehota, v ktorej Spoločenstvo musí dosiahnuť súlad so svojimi záväzkami, určila záväzným rozhodcovským konaním.

22 Rozhodcovským rozsudkom uverejneným 7. januára 1998 rozhodca konajúci vo veci určil na tento účel obdobie medzi 25. septembrom 1997 a 1. januárom 1999.

23 Rada zmenila režim obchodovania s banánmi s tretími krajinami prijatím nariadenia (ES) č. 1637/98 z 20. júla 1998, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 404/93 (Ú. v. ES L 210, s. 28; Mim. vyd. 03/023, s. 304).

24 Preambula nariadenia č. 1637/98 uvádza:

„(1) ... sú potrebné viaceré zmeny ustanovení o obchodovaní s tretími krajinami, ktoré obsahuje hlava IV nariadenia... č. 404/93;

(2) ... majú byť splnené medzinárodné záväzky Spoločenstva podľa Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a ostatných signatárov Štvrtého dohovoru AKT-ES, pri splnení cieľov spoločnej organizácie trhu s banánmi;

...

(9) ... je potrebné prehodnotiť fungovanie tohto nariadenia na konci primeranej skúšobnej lehoty;

..."

25 Dňa 28. októbra 1998 Komisia prijala nariadenie č. 2362/98 o pravidlách vykonávania nariadenia č. 404/93 týkajúceho sa opatrení pri dovoze banánov do Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 293, s. 32). Tento text obsahuje všetky ustanovenia potrebné na uskutočňovanie nového režimu obchodovania s banánmi s tretími krajinami vrátane prechodných opatrení odôvodnených veľmi skorým nadobudnutím účinnosti pravidiel jeho vykonávania.

26 Keďže sa Spojené štáty americké domnievali, že Spoločenstvo v rozpore s dohodami WTO a rozhodnutím OUS z 25. septembra 1997 zaviedlo režim dovozu banánov, ktorý bol vytvorený tak, že sa zachovali protiprávne prvky predchádzajúceho režimu, 10. novembra 1998 uverejnili vo *Federal Register* predbežný zoznam výrobkov z členských štátov Spoločenstva, ktorých dovoz zamýšľali ako odvetné opatrenie zaťažiť colnou prirážkou.

27 Spojené štáty americké 21. decembra 1998 oznámili svoj úmysel uplatniť od 1. februára 1999 alebo najneskôr od 3. marca 1999 na dovoz výrobkov zo Spoločenstva uvedených na zozname zostavenom americkými úradmi clo vo výške 100 %.

28 Dňa 14. januára 1999 Spojené štáty americké požiadali OUS podľa článku 22 ods. 2 DUS o povolenie pozastaviť poskytovanie tarifných koncesií a súvisiacich záväzkov Spoločenstvu a jeho členským štátom v zmysle všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) 1994 a všeobecnej dohody o obchode so službami (GATS) vo vzťahu k obchodným výmenám vo výške 520 miliónov amerických dolárov (USD).

29 Počas zasadnutia OUS, ktoré sa konalo od 25. januára do 1. februára 1999, Spoločenstvo spochybnilo túto sumu, z dôvodu, že nezodpovedá úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod Spojených štátov amerických, a tvrdilo, že zásady a postupy definované článkom 22 ods. 3 DUS neboli dodržané.

30 Dňa 29. januára 1999 OUS rozhodol na základe článku 22 ods. 6 DUS na návrh Spoločenstva predložiť túto otázku na rozhodcovské konanie pôvodnej porote a odložil žiadosť Spojených štátov amerických o povolenie až do doby určenia povolenej sumy cla, ktoré sa má uvaliť ako odvetné opatrenie.

31 Dňa 3. marca 1999 americké úrady uložili vývozcom Spoločenstva, ktorých výrobky boli uvedené na novom zozname vytvorenom týmito úradmi, povinnosť zložiť bankovú záruku vo výške 100 % hodnoty výrobkov plánovaných na dovoz.

32 Rozhodnutím z 9. apríla 1999 rozhodcovia prišli k záveru, že niekoľko ustanovení nového dovozného režimu SOT s banánmi je v rozpore s ustanoveniami dohôd WTO, stanovili úroveň zrušenia alebo zmenšenia výhod, ktoré utrpeli Spojené štáty

americké, na 191,4 miliónov USD ročne a usúdili, že pozastavenie poskytovania tarifných koncesií a súvisiacich záväzkov podľa GATT 1994 Spoločenstvu a jeho členským štátom až do výšky 191,4 miliónov USD je zlučiteľné s článkom 22 ods. 4 DUS.

33 Dňa 7. apríla 1999 Spojené štáty americké v súlade s článkom 22 ods. 7 DUS požiadali OUS o povolenie uvaliť clo na dovoz v tejto výške.

34 Tlačovým vyhlásením z 9. apríla 1999 United States Trade Representative (osobitný zástupca Spojených štátov amerických pre obchodné záležitosti, ďalej len „osobitný zástupca") oznámil zoznam výrobkov zaťažených dovozným clom vo výške 100 %. V tomto zozname výrobkov z Rakúska, Belgicka, Fínska, Francúzska, Nemecka, Grécka, Írska, Talianska, Luxemburska, Portugalska, Španielska, Švédska a Spojeného kráľovstva boli okrem iného uvedené „škatule, kufríky a puzdrá z papiera alebo z nevlnitého kartónu". Bolo oznámené, že osobitný zástupca uverejní rozhodnutie o zavedení cla vo výške 100 % vo *Federal Register* a že má v úmysle určiť dátum nadobudnutia účinnosti jeho uvalenia na 3. marec 1999.

35 Toto rozhodnutie, ktoré bolo 19. apríla 1999 uverejnené vo *Federal Register* (zväzok 64, č. 74, s. 19209 až 19211), bolo prijaté na základe hlavy 301 Trade Act z roku 1974, podľa ktorého osobitný zástupca prijme prípustné opatrenia, pokiaľ zistí porušenie práv, ktoré Spojené štáty americké vyvodzujú z obchodnej dohody.

36 Zo stĺpca „Nadobudnutie účinnosti" vyššie uvedeného opatrenia vyplýva, že „[osobitný zástupca] rozhodol, že clo *ad valorem* vo výške 100 % sa s účinnosťou

od 19. apríla 1999 uplatní na výrobky, ktoré boli k 3. marcu 1999 alebo po tomto dni uvedené na trh alebo vyskladnené na účely ich uvedenia na trh".

37 Porota zostavená 18. decembra 1998 na návrh Ekvádoru v súlade s článkom 21 ods. 5 DUS rovnako prišla 6. apríla 1999 k záveru, že nový režim Spoločenstva pre dovoz banánov je nezlučiteľný s ustanoveniami dohôd WTO. Správa poroty bola 6. mája 1999 schválená OUS.

38 Dňa 19. apríla 1999 OUS povolil Spojeným štátom americkým, aby uvalili clo na dovozy zo Spoločenstva vo výške ročného objemu obchodu predstavujúceho 191,4 miliónov USD.

39 Dňa 25. mája 1999 Spoločenstvo napadlo pred inštanciami WTO americké odvetné opatrenia za obdobie od 3. marca 1999 do 19. apríla 1999, predovšetkým s ohľadom na nadobudnutie ich účinnosti 3. marca 1999.

40 Vzhľadom na to, že stanovenie nadobudnutia účinnosti americkej prirážky na tento deň bolo v rozpore s ustanoveniami DUS, porota na návrh Spoločenstva upravila dátum nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia na 19. apríl 1999.

41 V rámci rokovaní so všetkými zainteresovanými stranami Spoločenstvo navrhlo vykonanie zmien v novej SOT s banánmi. Tieto zmeny boli vykonané nariadením Rady č. 216/2001 z 29. januára 2001, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 404/93 (Ú. v. ES L 31, s. 2; Mim. vyd. 03/031, s. 226).

42 Preambula nariadenia č. 216/2001 uvádza:

„(1) Existovali mnohé úzke kontakty s dodávateľskými krajinami a s ostatnými zainteresovanými stranami s cieľom riešiť spory vyplývajúce z dovozného režimu ustanoveného nariadením... č. 404/93 a zobrať do úvahy závery špeciálnej skupiny zriadenej v rámci systému na riešenie sporov [WTO].

(2) Z analýzy všetkých alternatív predložených Komisiou vyplýva, že ustanovenie dovozného systému v strednodobom časovom horizonte založeného na uplatňovaní ciel v príslušnej výške a na uplatňovaní preferenčnej colnej sadzby na dovozy z krajín AKT poskytuje najlepšie záruky, po prvé na dosiahnutie cieľov spoločnej organizácie trhu, pokiaľ ide o výrobu v spoločenstve a dopyt zo strany spotrebiteľov, po druhé, pokiaľ ide o dodržanie pravidiel medzinárodného obchodu, po tretie, pokiaľ ide o zabránenie ďalším sporom.

(3) Takýto systém však musí byť zavedený po ukončení negociácií s partnermi spoločenstva v súlade s postupmi WTO, a to najmä článkom XXVIII [GATT]. Výsledky týchto vyjednávaní sa musia predložiť na schválenie Rade, ktorá musí taktiež v súlade s ustanoveniami zmluvy stanoviť príslušnú úroveň Spoločného colného sadzobníka.

(4) Kým nevstúpi tento režim do platnosti, spoločenstvo by malo byť zásobované na základe niekoľkých colných kvót, otvorených na dovozy zo všetkých krajín pôvodu a dovoz bude riadený v súlade s odporúčaniami [OUS...]

(5) Vzhľadom na zmluvné záväzky s krajinami AKT a nevyhnutnosť zaručiť im riadne a korektné podmienky hospodárskej súťaže, uplatňovanie preferenčného cla 300 eur na tonu na dovozy banánov, ktoré majú svoj pôvod v týchto krajinách, umožní zachovanie príslušných obchodných tokov. Táto situácia si bude vyžadovať najmä uplatňovanie nulového cla na takéto dovozy v rámci... colných kvót.

(6) Komisia bude oprávnená začať vyjednávať s dodávateľskými krajinami, ktoré majú skutočný záujem dodávať na trh Spoločenstva v snahe docieliť dojednané pridelenie prvých dvoch colných kvót...“

43 Dňa 11. apríla 2001 Spojené štáty americké a Spoločenstvo uzavreli memorandum o porozumení vymedzujúce „prostriedky, ktoré umožnia urovnať dlhotrvajúci spor týkajúci sa režimu dovozu banánov“ do Spoločenstva. Toto memorandum ustanovuje, že Spoločenstvo sa zaväzuje „zaviesť výlučne tarifný režim dovozu banánov najneskôr od 1. januára 2006“. Tento dokument definuje opatrenia, ktoré sa Spoločenstvo zaväzuje prijať v priebehu dočasného obdobia, ktoré uplynie 1. januára 2006. Spojené štáty americké sa na druhej strane zaväzujú dočasne odložiť uloženie colnej prirážky, ktorej uvalenie na dovozy Spoločenstva sa im povolilo. Spojené štáty americké však oznámením pre OUS z 26. júna 2001 spresnili, že toto memorandum o porozumení „nepredstavuje samo osebe riešenie dohodnuté v súlade s článkom 3 ods. 6 DUS a že by bolo predčasné stiahnuť tento bod z programu OUS vzhľadom na opatrenia, ktoré musí každá zo strán ešte prijať.“

44 Nariadením (ES) č. 896/2001 zo 7. mája 2001 ustanovujúcim podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia č. 404/93 týkajúceho sa opatrení pri dovoze banánov do Spoločenstva (Ú. v. ES L 126, s. 6; Mim. vyd. 03/032, s. 150) Komisia vymedzila pravidlá uplatňovania nového režimu Spoločenstva pre dovoz banánov zavedeného nariadením č. 216/2001.

45 Spojené štáty americké s účinnosťou od 30. júna 2001 odložili uplatňovanie svojej colnej prirážky. Od 1. júla 2001 bolo clo na dovoz škatúľ, kufríkov a skladacích puzdier zo Spoločenstva znížené na pôvodnú výšku.

46 Zo štatistík predložených Komisiou na žiadosť Súdu prvého stupňa vyplýva, že celková hodnota cif (cost, insurance and freight: cena, poistenie a doprava) dovozov škatúľ, kufríkov a skladacích puzdier do Spojených štátov predstavovala 27 932 045 USD roku 1998, 16 645 665 USD roku 1999, 9 531 023 USD roku 2000 a, nakoniec, 18 444 637 USD roku 2001.

47 Beamglow Ltd vyrába skladacie škatule z ozdobného kartónu s tlačou. Tieto škatule sú určené na balenie výrobkov, ako sú kozmetické výrobky a parfumy, a patria do kategórie výrobkov označených ako „škatule, kufríky a puzdrá z papiera alebo nevlnitého kartónu“, ktoré sú dotknuté colnou prirážkou.

Konanie

48 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 22. decembra 2000 podal žalobu o náhradu škody, ktorá údajne bola spôsobená touto prirážkou.

49 Podaním podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 20. marca 2001 Parlament vzniesol námietku neprípustnosti na základe článku 114 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa.

50 Podaním podaným 8. júna 2001 žalobca podal k tejto námietke svoje písomné pripomienky.

51 Uznesením predsedu štvrtej komory z 12. júna 2001 sa vyhovelo návrhu na vstup Španielskeho kráľovstva ako vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov žalovaných.

52 Uznesením zo 16. októbra 2001 bolo konanie o námietke neprípustnosti vznesenej Parlamentom spojené s konaním o veci samej.

53 Rozhodnutím Súdu prvého stupňa zo 4. júla 2002 bola na návrh Komisie podaný podľa článku 51 ods. 1 druhého pododseku rokovacieho poriadku prejednávaná vec postúpená rozšírenej komore zloženej z piatich sudcov.

54 Dňa 3. októbra 2002 bola vec na základe rozhodnutia Súdu prvého stupňa zo 4. júla 2002 týkajúceho sa zloženia komôr a prideľovania vecí týmto komorám pridelená prvej rozšírenej komore.

55 V dôsledku prekážky u pôvodne určeného sudcu spravodajcu z dôvodu skončenia jeho funkčného obdobia predseda Súdu prvého stupňa rozhodnutím z 18. decembra 2002 vymenoval nového sudcu spravodajcu.

56 Dňa 1. apríla 2004 Súd prvého stupňa po vypočutí účastníkov konania rozhodol postúpiť prejednávanú vec, ako aj ďalších päť súvisiacich vecí veľkej komore Súdu prvého stupňa.

57 Uznesením predsedu veľkej komory z 19. mája 2004 bolo po vypočutí účastníkov konania týchto šesť vecí spojených na účely ústnej časti konania.

58 Súd prvého stupňa v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval účastníkov konania, aby pred pojednávaním písomne odpovedali na sériu otázok. Účastníci konania riadne predložili požadované informácie.

59 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté počas pojednávania veľkej komory, ktoré sa konalo 26. mája 2004.

Návrhy účastníkov konania

60 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zaviazal žalovaných ako solidárnych dlžníkov na náhradu jeho škody vo výške 1 299 632 libier šterlingov (GBP),

— subsidiárne nariadil žalovaným, aby mu v primeranej lehote od vyhlásenia rozsudku predložili sumu náhrady škody dohodnutú medzi účastníkmi konania, alebo v prípade, že nedôjde k dohode, nariadil účastníkom konania, aby mu v rovnakej lehote predložili svoje vyčíslené návrhy,

— priznal úroky z náhrady škody vo výške 8 % za rok alebo v inej primeranej výške, ktorú určí, od dátumu vyhlásenia rozsudku,

— zaviazal Spoločenstvo zastúpené Parlamentom, Radou a Komisiou na náhradu trov konania,

— prijal akékoľvek iné vhodné opatrenie, ak to bude považovať za potrebné.

61 Žalovaní, ktorých v konaní podporuje Španielske kráľovstvo, navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— odmietol žalobu ako neprípustnú, subsidiárne ju zamietol ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

O prípustnosti

62 Žalovaní spochybňujú prípustnosť žaloby z troch hľadísk. Žaloba o náhradu škody Beamglow je neprípustná v rozsahu, v akom smeruje proti Parlamentu. Žaloba nie je v súlade s ustanoveniami článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku. Nakoniec Súd prvého stupňa nemá právomoc rozhodovať o podanej žalobe.

O neprípustnosti žaloby v rozsahu, v akom smeruje proti Parlamentu

63 Parlament tvrdí, že žaloba je neprípustná v rozsahu, v akom je namierená proti nemu. Právny zástupca Beamglow jednak nemá legitimáciu konať proti nemu, pretože nepredložil v deň podania žaloby splnomocnenie na konanie, ktoré by uvádzalo Parlament ako žalovaného. Žaloba jednak nie je podopretá žiadnym dôkazom o tom, že by mohlo dôjsť k vzniku zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu konania Parlamentu.

64 Súd prvého stupňa považuje za vhodné preskúmať najskôr druhý dôvod neprípustnosti uvádzaný Parlamentom.

Tvrdenia účastníkov konania

65 Parlament uvádza, že žaloba vôbec nepreukazuje, ako prispel k vzniku zodpovednosti Spoločenstva. V každom prípade Parlament nemožno považovať za zodpovedného za uvádzanú škodu vzhľadom na to, že nemá právomoc ani určovať hmotný obsah napadnutej právnej úpravy Spoločenstva v oblasti poľnohospodárstva, ani prijímať opatrenia, ktoré by mohli vyvolať uvádzanú škodu, zabrániť jej alebo ju znížiť. Rezolúcie vydávané Parlamentom sú len vyjadrením výkonu jeho všeobecnej poradnej právomoci.

66 Žalobca namieta, že pripisuje svoju škodu chybám urobeným vo všetkých štádiách prijímania zmeny sporného režimu dovozu banánov, a teda úlohe všetkých dotknutých inštitúcií vrátane Parlamentu.

67 Parlament bol údajne konzultovaný pred prijatím nariadení č. 404/93 a č. 1637/98, ktoré boli vyhlásené za nezlučiteľné s dohodami WTO. Parlament mal možnosť, ktorú nevyužil, predložiť akýkoľvek vhodný návrh k otázkam, ktoré sa mu zdali dôležité pri prijímaní aktu Spoločenstva. Nakoniec, rôzne stanoviská, rezolúcie a intervencie Parlamentu zvýrazňujú potrebu zabrániť neblahým účinkom pravidiel WTO pre výrobné oblasti Spoločenstva.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

68 Pokiaľ sa rovnako ako v prejednávanej veci uplatňuje mimozmluvná zodpovednosť Spoločenstva, Spoločenstvo je pred súdom Spoločenstva zastúpené inštitúciou alebo inštitúciami, ktorým možno pripísať skutočnosť, ktorá sa považuje za príčinu uvádzanej škody.

69 Ten, kto žiada o náhradu škody, je oprávnený podať svoju žalobu proti Spoločenstvu zastúpenému Komisiou a Radou, pokiaľ v súlade s podmienkami článku 43 ods. 2 tretieho pododseku Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 37 ES) prvá z týchto inštitúcií navrhla a druhá prijala právnu úpravu Spoločenstva v oblasti poľnohospodárstva, ktorej protiprávnosť je príčinou uvádzanej škody (rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 1973, Werhahn a i./Rada, 63/72 až 69/72, Zb. s. 1229, body 7 a 8).

70 Toto ustanovenie nepriznáva v tejto oblasti žiadnu rozhodovaciu právomoc Parlamentu a umožňuje mu len zapojiť sa ako poradnému orgánu v priebehu prijímania samotnou Radou nariadení, smerníc a rozhodnutí týkajúcich sa spoločnej poľnohospodárskej politiky.

71 Stanovisko Parlamentu k pôvodnému návrhu nariadenia č. 1637/98, ktorý mu bol predložený, tak nemá žiadnu záväznú povahu.

72 To isté platí aj pre stanoviská a rezolúcie, ktoré mal Parlament v prípade potreby prijať v prospech podnikateľských subjektov vykonávajúcich svoju činnosť v inom sektore, než je sektor banánov. Keďže takéto rezolúcie nemajú záväzný charakter, nemohli vzbudiť legitímnu dôveru v to, že Rada a Komisia sa k nim pripoja (rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1985, Salerno a i./Komisia a Rada, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 a 10/84, Zb. s. 2523, bod 59), a teda ani vytvoriť záväzky v tejto súvislosti pre tieto dve inštitúcie (pozri v tomto zmysle uznesenie Súdneho dvora z 29. októbra 2004, Krikorian a i./Parlament, Rada a Komisia, C-18/04 P, neuverejnené v Zbierke, bod 33).

73 Za týchto podmienok musia byť tak prijatie nariadenia Rady č. 1637/98 a nariadenia Komisie č. 2362/98, ktoré OUS posúdil ako nezlučiteľné s dohodami WTO, ako aj predpokladaná absencia zosúladenia sporného dovozného režimu považované za záležitosti patriace do výlučnej právomoci Rady a Komisie.

74 Nezdá sa teda, že by Parlament mohol prispieť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu nezlučiteľnosti režimu Spoločenstva pre dovoz banánov s dohodami WTO.

75 Je teda potrebné vyhovieť námietke neprípustnosti vznesenej Parlamentom a odmietnuť žalobu v rozsahu, v akom smeruje proti nemu, bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o dôvode neprípustnosti založenom na tom, že v čase podania prejednávanej žaloby nemal právny zástupca Beamglow splnomocnenie konať proti Parlamentu.

O nesúlade žaloby s požiadavkami článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku

Tvrdenia účastníkov konania

76 Rada a Komisia považujú žalobu za neprípustnú v rozsahu, v akom im je striedavo vytýkané, že prijali protiprávne normatívne akty a že sa dopustili nečinnosti, takže nemôžu náležite zaistiť svoju obranu. Žaloba okrem toho nepreukazuje ani existenciu, ani charakter uvádzanej škody.

77 Žalobca odpovedá, že žaloba uvádza približný rozsah spôsobenej škody a skutočnosti, ktoré umožňujú posúdiť jej charakter a rozsah, a že skutočnosti uvedené neskôr náležite preukazujú skutočnú a určitú povahu škody.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

78 Podľa článku 21 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora, ktorý sa na základe článku 53 prvého odseku tohto štatútu uplatní na konanie pred Súdom prvého stupňa, a článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa musí každý návrh (žaloba) obsahovať predmet konania a zhrnutie dôvodov, na ktorých je návrh založený. Tento údaj musí byť dostatočne jasný a presný, aby sa žalovanému umožnilo pripraviť jeho obranu a Súdu prvého stupňa rozhodnúť o žalobe, v prípade potreby aj bez ďalších informácií. Aby sa zaistila právna istota a riadny výkon spravodlivosti, je na to, aby žaloba bola prípustná, potrebné, aby všetky podstatné skutkové a právne okolnosti, o ktoré sa žaloba opiera, vyplývali hoci len stručne, ale koherentne a pochopiteľne, z obsahu samotnej žaloby.

79 Na splnenie týchto požiadaviek je potrebné, aby žaloba, ktorej cieľom je, ako v prejednávanej veci, náhrada škôd údajne spôsobených inštitúciami Spoločenstva, obsahovala skutočnosti umožňujúce identifikovať tak konanie, ktoré žalobca vytýka týmto inštitúciám, ako aj dôvody, pre ktoré sa domnieva, že medzi týmto konaním a škodou, ktorú údajne utrpel, existuje príčinná súvislosť (rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. januára 1998, Dubois et Fils/Rada a Komisia, T-113/96, Zb. s. II-125, body 29 a 30).

80 Žalobca v podstate tvrdí, ako to vyplýva z jeho argumentácie, že utrpel škodu z dôvodu neexistencie zmien režimu Spoločenstva pre dovoz banánov, ktoré by ho v lehote stanovenej OUS mohli zosúladiť so záväzkami Spoločenstva vyplývajúcimi z WTO, na jednej strane, a z dôvodu neexistencie opatrení Spoločenstva, ktoré by ho ochránili pred americkými obchodnými represáliami, na druhej strane.

81 Žaloba teda v rozpore s tvrdeniami žalovaných obsahuje skutočnosti umožňujúce identifikovať konanie, ktoré im vytýka žalobca a ktoré žalobca považuje za príčinu svojej škody.

82 Z tvrdení žalovaných k dôvodnosti žaloby okrem toho vyplýva, že si mohli účinne pripraviť svoju obranu vo vzťahu k podmienkam vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva. Z toho vyplýva, že Súd prvého stupňa môže rozhodovať o podanej žalobe s plnou znalosťou obsahu spisu a pri dodržaní zásady kontradiktórnosti konania.

83 Je teda potrebné odmietnuť výhradu Rady a Komisie, podľa ktorej žaloba nespĺňa požiadavky článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku.

O právomoci Súdu prvého stupňa

Tvrdenia účastníkov konania

84 Rada a Komisia pochybujú, že Súd prvého stupňa má právomoc rozhodovať o prejednávanej žalobe o náhradu škody. Zavedenie colnej prirážky vyplýva z rozhodnutia vlády Spojených štátov amerických a nie z aktu niektorej inštitúcie Spoločenstva. Právomoc súdu Spoločenstva nemôže byť založená na jednoduchom tvrdení o škode, ktorá údajne vyplynula z aktu alebo opomenutia inštitúcie Spoločenstva.

85 Súdny orgán Spoločenstva nemôže posudzovať žalobu o náhradu škody podanú proti inštitúcii Spoločenstva, pokiaľ sa konania, ktoré je príčinou uvádzanej škody, dopustil nezávisle niektorý štát (rozsudok Súdneho dvora zo 7. júla 1987, Étoile commerciale a CNTA/Komisia, 89/86 a 91/86, Zb. s. 3005, body 18 až 20).

86 Žalobca odpovedá, že jeho žaloba nesmeruje proti konaniu amerických úradov, ale naopak proti konaniu Spoločenstva, ktoré podnietilo prijatie prirážky a ktoré ho proti tejto prirážke neochránilo.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

87 Spojené ustanovenia článku 235 ES a článku 288 druhého odseku ES priznávajú súdu Spoločenstva právomoc rozhodovať o žalobe smerujúcej k náhrade škôd spôsobených inštitúciami Spoločenstva alebo ich zamestnancami pri výkone ich funkcií.

88 V prejednávanej veci žalobca požaduje náhradu škody, ktorú údajne utrpel tak z dôvodu dovoznej prirážky uvalenej na jeho výrobky úradmi Spojených štátov amerických, v súlade s povolením poskytnutým OUS na základe konštatovania nezlučiteľnosti režimu Spoločenstva pre dovoz banánov s pravidlami WTO, ako aj z dôvodu, že žalovaní neprijali ochranné opatrenia Spoločenstva proti americkým obchodným odvetným opatreniam.

89 Žaloba sa teda zakladá na mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, ktorá podľa žalobcu vznikla z dôvodu, že príčinu škody, ktorú žalobca utrpel, je potrebné hľadať vo vydaní právnej úpravy Radou a Komisiou, ktorú OUS posúdil ako nezlučiteľnú s dohodami WTO, a v tom, že sa neprijali ochranné opatrenia Spoločenstva.

90 Súd prvého stupňa má teda na základe článku 235 ES a článku 288 druhého odseku ES právomoc rozhodovať o podanom návrhu na náhradu škody, ktorý na rozdiel od situácie rozhodujúcej v rozsudku Étoile commerciale a CNTA/Komisia, už citovanom v bode 85 vyššie, na ktorý sa odvoláva Komisia, neuvádza ako základ zodpovednosti výlučne rozhodnutie vnútroštátnej organizácie.

91 Vznik zodpovednosti Spoločenstva síce podľa ustálenej judikatúry predpokladá možnosť pripísať údajnú škodu konaniu inštitúcií Spoločenstva. Ide však o základnú podmienku, ktorá musí byť preskúmaná v rámci posudzovania dostatočne priamej povahy príčinnej súvislosti medzi uvádzanou škodou a konaním inštitúcií a ktorá neumožňuje vylúčiť právomoc Súdu prvého stupňa, pokiaľ sa uvádza, že škoda vznikla konaním inštitúcií Spoločenstva.

92 Je teda potrebné odmietnuť tvrdenia Rady a Komisie vo vzťahu k nedostatku právomoci na strane Súdu prvého stupňa bez toho, aby sa to dotklo posúdenia príčinnej súvislosti medzi konaním Rady a Komisie a škodou uvádzanou v rámci prieskumu splnenia podmienok vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva.

93 Za týchto okolností je potrebné vyhlásiť žalobu za prípustnú.

O veci samej

94 Návrh žalobcu na náhradu škody sa zakladá na režime mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu protiprávneho konania jeho inštitúcií. Žalobca sa takisto odvoláva na mimozmluvnú zodpovednosť, ktorá by Spoločenstvu mohla vzniknúť aj v prípade absencie takého konania (rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. apríla 1998, Dorsch Consult/Rada a Komisia, T-184/95, Zb. s. II-667, bod 59, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom Súdneho dvora z 15. júna 2000, Dorsch Consult/Rada a Komisia, C-237/98 P, Zb. s. I-4549, body 19 a 53).

O zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie jeho inštitúcií

95 Na úvod je potrebné pripomenúť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry, vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v zmysle článku 288 druhého odseku ES za protiprávne konanie jeho inštitúcií je podmienený súčasným splnením niekoľkých podmienok, a to protiprávnosťou konania vytýkaného inštitúciám, existenciou škody a existenciou príčinnej súvislosti medzi uvádzaným konaním a údajnou škodou (rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 1982, Oleifici

Mediterranei/EHS, 26/81, Zb. s. 3057, bod 16; rozsudky Súdu prvého stupňa z 11. júla 1996, International Procurement Services/Komisia, T-175/94, Zb. s. II-729, bod 44; zo 16. októbra 1996, Efisol/Komisia, T-336/94, Zb. s. II-1343, bod 30, a z 11. júla 1997, Oleifici Italiani/Komisia, T-267/94, Zb. s. II-1239, bod 20).

96 Pokiaľ nie je splnená čo len jedna z týchto podmienok, žaloba musí byť zamietnutá ako celok bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné podmienky (rozsudok Súdneho dvora z 15. septembra 1994, KYDEP/Rada a Komisia, C-146/91, Zb. s. I-4199, body 19 a 81, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. februára 2002, Förde-Reederei/Rada a Komisia, T-170/00, Zb. s. II-515, bod 37).

97 Protiprávne konanie vytýkané inštitúcii Spoločenstva musí spočívať v dostatočne závažnom porušení právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom (rozsudok Súdneho dvora zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, bod 42).

98 Rozhodujúcim kritériom, ktoré umožňuje prísť k záveru, že táto podmienka je splnená, je zjavné a vážne porušenie hraníc voľnej úvahy príslušnou inštitúciou Spoločenstva.

99 Pokiaľ táto inštitúcia disponuje len veľmi obmedzenou mierou voľnej úvahy, prípadne žiadnou, jednoduché porušenie práva Spoločenstva môže stačiť na preukázanie existencie dostatočne závažného porušenia (rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. júla 2001, Comafrica a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 a T-225/99, Zb. s. II-1975, bod 134, a z 10. februára 2004, Afrikanische Frucht-Compagnie a Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Rada a Komisia, T-64/01 a T-65/01, Zb. s. II-521, bod 71).

100 Návrh žalobcu na náhradu škody je potrebné preskúmať vo svetle týchto úvah.

Tvrdenia účastníkov konania

— O protiprávnosti vytýkanej žalovaným inštitúciám

101 Žalobca tvrdí, že žalovaní porušili ustanovenia GATT z roku 1994, GATS, ako aj odporúčania a rozhodnutia OUS tým, že nezosúladili režim dovozu banánov Spoločenstva s dohodami WTO.

102 Nesplnenie záväzkov vyplývajúcich z dohôd WTO Spoločenstvom poškodilo legitímnu dôveru žalobcu vo vzťahu k jeho predajom a investíciám v Spojených štátoch a porušilo zásadu právnej istoty.

103 Spoločenstvo mohlo financovať politiku zachovania priaznivých podmienok obchodovania s banánmi pre svojich partnerov AKT, buď financovaním zo svojho všeobecného rozpočtu v rámci vyrovnania dohodnutého podľa článku 22 ods. 2 DUS, alebo podnietením odvetných opatrení uplatnených v prejednávanej veci Spojenými štátmi americkými.

104 Tento prevod nákladov na ochranu pestovateľov banánov AKT na ostatné sektory nebol ani potrebný, ani vhodný. Spoločenstvo malo prijať opatrenia s cieľom zabrániť tomu, aby žalobca bol nútený zaplatiť cenu za rozhodnutie Spoločenstva neplniť svoje medzinárodné záväzky.

105 Politické rozhodnutie Spoločenstva tak poškodilo zásadu proporcionality, ako aj základné právo žalobcu na vykonávanie jeho profesionálnej činnosti a jeho vlastnícke právo.

106 Žalovaní účastníci konania vytýkajú žalobcovi, že nepreukázal ani charakter, ani rozsah uvádzanej nečinnosti a ani zdroj záväzku konať, ktorý údajne porušili.

107 Členovia WTO konajú legálne, pokiaľ s cieľom odstrániť nezlučiteľnosť opatrenia konštatovanú OUS vo vzťahu k pravidlám WTO opätovne obnovia rovnováhu svojich vzájomných koncesií, ktorá bola porušená sporným opatrením, tým, že si vyberú jednu z možností ponúkaných DUS.

108 V prejednávanej veci nemalo Spoločenstvo inú možnosť, ako dodržať svoje medzinárodné záväzky začatím rokovaní a návrhom zmeniť SOT s banánmi. Tieto zmeny boli zahrnuté do SOT s banánmi upravenej nariadením č. 216/2001 a nariadením Komisie (ES) č. 395/2001 z 27. februára 2001, ktorým sa určujú určité smerné množstvá a jednotlivé maximálne množstvá v súvislosti s vystavovaním licencií Spoločenstva na dovoz banánov v druhom štvrťroku 2001 v rámci sadzobných kvót alebo ako súčasť množstva banánov tradične dovážaných z bývalých afrických, karibských a tichomorských kolónií [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 58, s. 11).

109 Ochrana legitímnej dôvery sa uplatní len na situácie a vzťahy legálne vytvorené na základe práva Spoločenstva, medzi ktoré nepatria vzťahy žalobcu s jeho americkými zákazníkmi. Koncesie vymieňané členmi WTO nemôžu v žiadnom prípade odôvodniť legitímnu dôveru v stály prístup na daný vnútroštátny trh. Inštitúcie Spoločenstva nikdy neposkytli žalobcovi ani najmenšiu konkrétnu záruku týkajúcu sa toho, akým spôsobom Spoločenstvo vykonáva rozhodnutia a odporúčania OUS.

110 Je nepochopiteľné, ako by zásady proporcionality a ochrany legitímnej dôvery, ako aj práva žalobcu na slobodný výkon jeho podnikateľskej činnosti alebo jeho vlastnícke právo mohli byť porušené nezávisle od akéhokoľvek porušenia pravidiel WTO.

111 Žalobca nepovažuje za neproporcionálny samotný režim dovozu banánov, ale rozhodnutie o tolerovaní pozastavenia koncesií Spojenými štátmi americkými, aj keď išlo o jedinú možnosť prístupnú Spoločenstvu.

112 Nakoniec slobodný výkon podnikateľských činností žalobcom bol sťažený pozastavením tarifných koncesií Spojenými štátmi americkými a nie prijatím SOT s banánmi.

— O právnom charaktere noriem údajne porušených žalovanými

113 Žalobca tvrdí, že keďže porušené pravidlá GATT a GATS zmenšujú prekážky v obchode medzi členmi WTO a umožňujú tak podnikom slobodnejšie podnikať, priznávajú rovnako ako odporúčania a rozhodnutia OUS, ktoré spresňujú obsah dohôd WTO, práva jednotlivcom. Rovnaký charakter treba priznať zásadám legitímnej dôvery, právnej istoty a proporcionality, ako aj právu žalobcu na slobodné vykonávanie jeho profesionálnej činnosti a jeho vlastníckemu právu.

114 Súd Spoločenstva by mohol preskúmať legálnosť aktu Spoločenstva s ohľadom na dohody WTO, pokiaľ Spoločenstvo plánovalo, ako v prejednávanej veci, vykonať konkrétny záväzok prevzatý v rámci WTO.

115 Žalovaní namietajú, že nie je možné použiť pravidlá WTO alebo odporúčania OUS s cieľom dokázať protiprávnosť aktu alebo nečinnosť inštitúcie Spoločenstva, ktorá vyplýva z rozhodnutí orgánov tejto organizácie a judikatúry Spoločenstva.

116 Otázka, či ustanovenia GATT a GATS môžu priznávať práva jednotlivcom, teda nie je relevantná, keďže žalobca sa nemôže domáhať týchto práv.

117 Okrem toho rozhodnutie OUS nemôže mať v právnom poriadku Spoločenstva väčšie účinky ako ustanovenia dohôd WTO, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá.

— O závažnosti uvádzaných porušení

118 Žalobca tvrdí, že dohody WTO určili pre možnosti výberu Spoločenstva pri úprave jeho režimu dovozu banánov hranice, ktoré Spoločenstvo jasne prekročilo. Dlhé trvanie a opakované porušenie pravidiel WTO predstavujú zjavné a závažné nedodržanie limitov jeho právomoci voľnej úvahy.

119 Z toho vyplýva zjavné a závažné porušenie legitímnej dôvery žalobcu a zásady proporcionality, ako aj práva žalobcu na slobodný výkon jeho profesionálnej činnosti a jeho vlastníckeho práva.

120 Rada a Komisia popierajú, že by zjavne a závažne prekročili hranice svojej právomoci voľnej úvahy tým, že sa rozhodli urovnať spor prijatím novej SOT s banánmi.

121 Člen WTO nie je povinný uplatniť *stricto sensu* návrhy poroty alebo odvolacieho orgánu, ale má k dispozícii rôzne riešenia na ich uskutočnenie.

122 Porota, ktorá prišla podľa článku 21 ods. 5 DUS k záveru o nezlučiteľnosti niektorých aspektov režimu dovozu banánov upraveného nariadeniami č. 1637/98 a č. 2362/98, navrhla tri riešenia na zabezpečenie jeho zosúladenia, čo preukazuje rozsah diskrečnej právomoci Spoločenstva a náročnosť vypracovania právnej úpravy zlučiteľnej s pravidlami WTO.

123 Keďže Spoločenstvo nemožno považovať za zodpovedné za konanie zvrchovanej tretej krajiny, nemožno naňho hľadieť tak, že vážne porušilo zásady proporcionality a ochrany legitímnej dôvery, ako aj právo na slobodný výkon podnikateľskej činnosti.

124 Výkon zákonodarnej funkcie nesmie obmedzovať perspektíva žalôb o náhradu škody, zakaždým, keď všeobecný záujem Spoločenstva požaduje prijatie normatívnych opatrení spôsobilých poškodiť záujmy jednotlivcov (rozsudok Súdneho dvora z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 45).

Posúdenie Súdom prvého stupňa

— O úvodnej otázke týkajúcej sa nemožnosti odvolať sa na pravidlá WTO

125 Pred preskúmaním legálnosti konania inštitúcií Spoločenstva je potrebné vyriešiť otázku, či dohody WTO umožňujú osobám podliehajúcim súdnym orgánom Spoločenstva právo odvolávať sa na ne pred súdom s cieľom spochybniť platnosť právnej úpravy Spoločenstva v prípade, ak OUS vyhlásil, že tak táto právna úprava, ako aj následná právna úprava Spoločenstva prijatá predovšetkým s cieľom dosiahnuť súlad s predmetnými pravidlami WTO sú nezlučiteľné s týmito pravidlami.

126 Žalobca sa tvrdením, že žalobcovia porušili pravidlá WTO, odvoláva na zásadu *pacta sunt servanda,* ktorá je skutočne obsiahnutá vo viacerých právnych normách, ktoré sú inštitúcie Spoločenstva povinné dodržiavať pri výkone svojich právomocí, ako základná zásada každého právneho poriadku a predovšetkým medzinárodného právneho poriadku (rozsudok Súdneho dvora zo 16. júna 1998, Racke, C-162/96, Zb. s. I-3655, bod 49).

127 Zásadu *pacta sunt servanda* však nemožno v prejednávanej veci s úspechom použiť proti žalovaným inštitúciám, keďže dohody WTO podľa ustálenej judikatúry vzhľadom na ich charakter a účel v zásade nepatria k normám, s ohľadom na ktoré súd Spoločenstva skúma legálnosť konania inštitúcií Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 23. novembra 1999, Portugalsko/Rada, C-149/96, Zb. s. I-8395, bod 47; uznesenie Súdneho dvora z 2. mája 2001, OGT Fruchthandelsgesellschaft, C-307/99, Zb. s. I-3159, bod 24; rozsudky Súdneho dvora z 12. marca 2002, Omega Air a i., C-27/00 a C-122/00, Zb. s. I-2569, bod 93; z 9. januára 2003, Petrotub a Republica/Rada, C-76/00 P, Zb. s. I-79, bod 53, a z 30. septembra 2003, Biret International/Rada, C-93/02 P, Zb. s. I-10497, bod 52).

128 Dohoda o založení WTO je totiž na jednej strane založená na reciprocite a vzájomných výhodách, čo ju odlišuje od dohôd uzavieraných Spoločenstvom s tretími krajinami, ktoré vytvárajú určitú nesúmernosť záväzkov. Je pritom nepochybné, že niektorí z najvýznamnejších obchodných partnerov Spoločenstva nezaraďujú dohody WTO medzi normy, s ohľadom na ktoré súdne orgány skúmajú legálnosť ich vnútroštátnych právnych noriem. Preskúmanie legálnosti konania inštitúcií Spoločenstva s ohľadom na tieto normy by mohlo viesť k rôznemu uplatňovaniu pravidiel WTO, čo by zbavilo zákonodarné alebo výkonné orgány Spoločenstva voľnosti, ktorú majú podobné orgány obchodných partnerov Spoločenstva (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, body 42 až 46).

129 Na druhej strane, ak by sa súdnym orgánom uložila povinnosť vylúčiť použitie noriem interného práva, ktoré by boli nezlučiteľné s dohodami WTO, zbavilo by to zákonodarné alebo výkonné orgány zmluvných strán možnosti poskytnutej článkom 22 DUS použiť, aj keď len dočasne, dohodnuté riešenia s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, body 39 a 40).

130 Z toho vyplýva, že prípadné porušenie pravidiel WTO žalovanými inštitúciami nemôže v zásade viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva (rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2001, Cordis/Komisia, T-18/99, Zb. s. II-913, bod 51; Bocchi Food Trade International/Komisia, T-30/99, Zb. s. II-943, bod 56, a T. Port/Komisia, T-52/99, Zb. s. II-981, bod 51).

131 Súd prvého stupňa by mal právomoc preskúmať legálnosť konania žalovaných inštitúcií s ohľadom na pravidlá WTO len za predpokladu, že Spoločenstvo chcelo vykonať konkrétny záväzok v rámci WTO, alebo v prípade, že akt Spoločenstva výslovne odkazuje na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (pozri, pokiaľ ide o GATT z roku 1947, rozsudky Súdneho dvora z 22. júna 1989, Fediol/Komisia, 70/87,

Zb. s. 1781, body 19 až 22, a zo 7. mája 1991, Nakajima/Rada, C-69/89, Zb. s. I-2069, bod 31, ako aj, pokiaľ ide o dohody WTO, rozsudky Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, bod 49, a Biret International/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, bod 53).

132 Aj v prípade, že existuje rozhodnutie OUS konštatujúce nezlučiteľnosť opatrení prijatých jedným členom s pravidlami WTO, žiadna z týchto dvoch výnimiek sa v prejednávanej veci neuplatní.

— O výnimke vychádzajúcej z úmyslu vykonať konkrétny záväzok v rámci WTO

133 Zaviazaním sa po prijatí rozhodnutia OUS z 25. septembra 1997, že sa dosiahne súlad s pravidlami WTO, Spoločenstvo nezamýšľalo prijať konkrétny záväzok v rámci WTO, ktorý by mohol odôvodniť výnimku z nemožnosti použiť pravidlá WTO pred súdom Spoločenstva a umožniť tomuto súdu vykonať preskúmanie legálnosti konania inštitúcií Spoločenstva s ohľadom na tieto pravidlá.

134 Je pravda, že v porovnaní s GATT z roku 1947 DUS posilnil mechanizmus urovnávania sporov, predovšetkým pokiaľ ide o prijímanie správ porotami.

135 Článok 3 ods. 7 DUS tak zdôrazňuje, že prvým cieľom mechanizmu urovnávania sporov je obvykle odstránenie opatrení, pri ktorých sa zistila nezlučiteľnosť s ustanoveniami dohôd WTO. Rovnako článok 22 ods. 1 DUS uprednostňuje integrálne uskutočnenie odporúčania zosúladiť opatrenie s dohodami WTO.

136 Navyše podľa článku 17 ods. 14 DUS sporné strany bezpodmienečne prijmú správu odvolacieho orgánu, ktorá je podobne ako v prejednávanej veci schválená OUS. Nakoniec, článok 22 ods. 7 uvádza, že sporné strany prijmú rozhodnutie rozhodcu, ktorým sa určuje úroveň pozastavenia koncesií, ako konečné.

137 To však nemení nič na tom, že DUS si pri rokovaní v spore medzi členmi WTO v každom prípade zachováva dôležité miesto (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, body 36 až 40).

138 DUS teda ponúka dotknutému členovi WTO viacero spôsobov uskutočnenia odporúčania alebo rozhodnutia OUS, ktorým sa konštatovala nezlučiteľnosť opatrenia s pravidlami WTO.

139 Pokiaľ nie je možné okamžite odstrániť nezlučiteľné opatrenie, DUS vo svojom článku 3 ods. 7 predpokladá možnosť poskytnúť poškodenému členovi vyrovnanie alebo mu dočasne povoliť pozastavenie poskytovania koncesií alebo výkonu iných záväzkov až do odstránenia nezlučiteľného opatrenia (pozri rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, bod 37).

140 Článok 22 ods. 2 DUS ustanovuje, že ak člen WTO nedodrží odporúčania alebo rozhodnutia počas určenej lehoty, takýto člen, ak je o to požiadaný, vstúpi v priebehu primeranej lehoty do rokovaní so sťažujúcou sa stranou s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie.

141 Ak nebolo do 20 dní od uplynutia lehoty stanovenej v článku 21 ods. 3 DUS na zosúladenie s pravidlami WTO dohodnuté žiadne uspokojivé vyrovnanie, môže sťažujúca sa strana požiadať OUS o povolenie na pozastavenie poskytovania koncesií alebo iných záväzkov dotknutému členovi v zmysle dohôd WTO.

142 Aj po uplynutí lehoty stanovenej na zosúladenie opatrenia vyhláseného za nezlučiteľné s pravidlami WTO a po povolení a prijatí opatrení vyrovnania alebo pozastavenia koncesií podľa článku 22 ods. 6 DUS je v každom prípade vyhradené dôležité miesto pre rokovanie medzi stranami sporu.

143 Článok 22 ods. 8 DUS pritom zdôrazňuje dočasnú povahu pozastavenia koncesií alebo iných záväzkov a obmedzuje ich trvanie len na dobu, „kým bude opatrenie, o ktorom sa zistilo, že nie je v súlade s uvedenou dohodou odstránené, alebo dovtedy, kým člen, ktorý musí vykonať odporúčania alebo rozhodnutia, nezabezpečí riešenie týkajúce sa zrušenia alebo zmenšenia výhod, alebo kým sa dosiahne vzájomne uspokojujúce riešenie“.

144 Toto isté ustanovenie ešte ustanovuje, že v súlade s článkom 21 ods. 6 bude OUS naďalej dohliadať na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí.

145 V prípade nezhody v otázke zlučiteľnosti opatrení prijatých na dosiahnutie súladu s odporúčaniami a rozhodnutiami OUS článok 21 ods. 5 DUS ustanovuje, že spor sa bude riadiť „podľa týchto pravidiel o urovnávaní sporov“, čo zahŕňa hľadanie dohodnutého riešenia stranami.

146 Ani uplynutie lehoty stanovenej OUS pre Spoločenstvo na zosúladenie jeho režimu dovozu banánov s rozhodnutím OUS z 25. septembra 1997, ani rozhodnutie z 9. apríla 1999, ktorým rozhodcovia OUS výslovne konštatovali nezlučiteľnosť novej úpravy dovozu banánov vytvorenej nariadeniami č. 1637/98 a č. 2362/98 nevyčerpali spôsoby riešenia sporov ponúkané DUS.

147 V tomto rozsahu by mohlo preskúmanie legálnosti konania žalovaných inštitúcií súdom Spoločenstva s ohľadom na pravidlá WTO oslabiť postavenie vyjednávačov Spoločenstva pri hľadaní vzájomne prijateľného riešenia sporu, ktoré by bolo v súlade s pravidlami WTO.

148 Ak by sa za týchto okolností súdnym orgánom uložila povinnosť vylúčiť použitie interných právnych noriem, ktoré boli nezlučiteľné s dohodami WTO, zbavilo by to zákonodarné a výkonné orgány zmluvných strán možnosti ponúknutej predovšetkým článkom 22 DUS dosiahnuť aspoň dočasne dohodnuté riešenie (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 127 vyššie, bod 40).

149 Rada navyše opätovnou zmenou režimu dovozu banánov prostredníctvom svojho nariadenia č. 216/2001 sledovala uskutočnenie dohody o rôznych rozporných otázkach. Preambula nariadenia č. 216/2001 tak vo svojom odôvodnení č. 1 uvádza, že existovali mnohé úzke kontakty predovšetkým s cieľom „zobrať do úvahy závery poroty", a vo svojom odôvodnení č. 2, že ustanovenie nového dovozného režimu poskytuje najlepšie záruky tak pre „dosiahnutie cieľov spoločnej organizácie trhu s banánmi, pokiaľ ide o výrobu v Spoločenstve a dopyt zo strany spotrebiteľov", ako aj pre „dodržanie pravidiel medzinárodného obchodu".

150 Spojené štáty americké sa nakoniec v dôsledku záväzku Spoločenstva vytvoriť výlučne tarifný režim pre dovoz banánov pred 1. januárom 2006 rozhodli podľa memoranda o porozumení z 11. apríla 2001 dočasne pozastaviť ukladanie svojej colnej prirážky.

151 Takýto výsledok však mohol byť ohrozený, ak by súd Spoločenstva na účely náhrady škody spôsobenej žalobcovi vykonával preskúmanie legálnosti konania v tomto prípade žalovaných inštitúcií vo vzťahu k pravidlám WTO.

152 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ako výslovne zdôraznili Spojené štáty americké, memorandum o porozumení z 11. apríla 2001 samo osebe nepredstavuje riešenie dosiahnuté spoločnou dohodou v zmysle článku 3 ods. 6 DUS, a že otázka uskutočnenia odporúčaní a rozhodnutí OUS Spoločenstvom zostala 12. júla 2001, teda po dni podania prejednávanej žaloby, na programe zasadnutia OUS.

153 Z toho vyplýva, že inštitúcie Spoločenstva nezamýšľali zmenou sporného režimu Spoločenstva pre dovoz banánov vykonať konkrétne záväzky vyplývajúce z pravidiel WTO, s ohľadom na ktoré OUS konštatoval nezlučiteľnosť tohto režimu.

154 Napokon v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ako vyplýva z odôvodnení nariadenia č. 1637/98, Rada mala v tomto prípade v úmysle využitím rôznych spôsobov urovnávania sporov vymedzených DUS uviesť do súladu medzinárodné

záväzky prevzaté Spoločenstvom tak v rámci dohôd WTO, ako aj záväzky voči ďalším signatárom štvrtého dohovoru z Lomé pri zachovaní cieľov SOT s banánmi.

155 Tento úmysel je potvrdený článkom 20 písm. e) nariadenia č. 404/93 v znení nariadenia č. 1637/98. Keďže tento článok upresňuje, že ustanovenia, ktoré Komisia schvaľuje na uplatňovanie hlavy IV nariadenia č. 404/93, týkajúcej sa obchodu s banánmi s tretími krajinami, zahŕňajú opatrenia potrebné na zabezpečenie rešpektovania povinností vyplývajúcich z dohôd uzatvorených Spoločenstvom podľa článku 300 ES, toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky prevzaté zmluvné záväzky a neuprednostňuje iba záväzky prijaté Spoločenstvom v rámci dohôd WTO.

156 Zákonodarca Spoločenstva si navyše v odôvodnení č. 9 nariadenia č. 1637/98 výslovne vyhradil možnosť prehodnotiť fungovanie tohto nariadenia na konci primeranej skúšobnej lehoty.

— O výnimke založenej na výslovnom odkaze na konkrétne ustanovenia dohôd WTO

157 Na SOT s banánmi v podobe zavedenej nariadením č. 404/93 a neskôr zmenenej a doplnenej, nemožno hľadieť tak, že výslovne odkazuje na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (pozri v tomto zmysle uznesenie OGT Fruchthandelsgesellschaft, už citované v bode 127 vyššie, bod 28).

158 Z preambuly rôznych nariadení, ktorými sa mení a dopĺňa režim dovozu banánov, osobitne nevyplýva, že zákonodarca Spoločenstva odkazoval na konkrétne ustanovenia dohôd WTO, keď zamýšľal zosúladiť tento režim s týmito dohodami.

159 Nariadenie č. 2362/98 teda neobsahuje žiadny výslovný odkaz na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (rozsudky Cordis/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 59; Bocchi Food Trade International/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 64, a T. Port/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 59).

160 Z toho vyplýva, že bez ohľadu na zásah v podobe konštatovania nezlučiteľnosti pochádzajúci od OUS nie sú pravidlá WTO v prejednávanej veci normami, s ohľadom na ktoré sa môže preskúmať legálnosť konania inštitúcií, a to ani z dôvodu osobitných záväzkov, ktorých uskutočnenie Spoločenstvo údajne malo v úmysle, ani z dôvodu výslovného odkazu na konkrétne ustanovenia.

161 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že žalobca nemôže na účely svojho návrhu na náhradu škody s úspechom tvrdiť, že konanie vytýkané Rade a Komisii je v rozpore s pravidlami WTO.

162 Výhrady vyvodené žalobcom z porušenia zásad ochrany legitímnej dôvery, právnej istoty a proporcionality, ako aj z porušenia jeho vlastníckeho práva a jeho práva na

slobodný výkon jeho podnikateľskej činnosti sú založené na predpoklade rozporu konania vytýkaného žalovaným inštitúciám s pravidlami WTO.

163 Keďže tieto normy nepatria medzi tie normy, s ohľadom na ktoré súd Spoločenstva skúma legálnosť konania inštitúcií Spoločenstva, tieto výhrady je v dôsledku toho nutné taktiež odmietnuť.

164 Z toho vyplýva, že konanie žalovaných inštitúcií nemožno považovať za protiprávne, pričom nie je potrebné preskúmať tvrdenia žalobcu týkajúce sa právneho charakteru noriem a zásad, ku ktorých porušeniu údajne došlo, a údajnej závažnosti ich porušenia.

165 Nakoniec žalobca neuviedol ani povahu ani základ ochranných opatrení, ktoré podľa neho mali prijať žalované inštitúcie v jeho prospech.

166 Opomenutia inštitúcií Spoločenstva pritom môžu spôsobiť vznik zodpovednosti Spoločenstva len vtedy, ak tieto inštitúcie porušili právnu povinnosť konať, vyplývajúcu z predpisu Spoločenstva (rozsudok Dubois et Fils/Rada a Komisia, už citovaný v bode 79 vyššie, bod 56).

167 Keďže nie je možné preukázať protiprávnosť konania vytýkaného žalovaným inštitúciám, jedna z troch kumulatívnych podmienok vzniku mimozmluvnej

zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu protiprávneho konania jeho inštitúcií nie je splnená.

168 Za týchto okolností žaloba o náhradu škody podaná žalobcom založená na tomto režime zodpovednosti musí byť zamietnutá bez toho, aby v tejto súvislosti bolo potrebné preskúmať, či sú splnené ostatné dve podmienky, ktoré sa týkajú existencie uvádzanej škody a existencie príčinnej súvislosti medzi konaním a uvádzanou škodou (rozsudok Súdneho dvora z 9. septembra 1999, Lucaccioni/Komisia, C-257/98 P, Zb. s. I-5251, bod 14, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. apríla 2002, EVO/Rada a Komisia, T-220/96, Zb. s. II-2265, bod 39).

O zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií

O zásade mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií

— Tvrdenia účastníkov konania

169 Žalobca v podstate tvrdí, že politické rozhodnutie Spoločenstva podporovať podnikateľov v oblasti banánov viedlo k vzniku nerovnosti jednotlivcov vo vzťahu k verejným bremenám v neprospech určitej kategórie tvorenej podnikmi Spoločenstva, ktoré boli neproporcionálne postihnuté americkou prirážkou zaťažujúcou ich dovozy do Spojených štátov.

170 Žalované inštitúcie v podstate poukazujú na to, že súd Spoločenstva ešte nikdy nerozhodol o existencii mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že

nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií, a že podmienky vzniku tejto zodpovednosti nie sú v prejednávanej veci v žiadnom prípade súčasne splnené.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

171 Pokiaľ protiprávnosť konania inštitúcie Spoločenstva nie je preukázaná, ako je to aj v prejednávanej veci, nevyplýva z toho, že podniky, ktoré musia ako kategória podnikateľských subjektov znášať neprimeranú časť nákladov vyplývajúcich z obmedzenia prístupu na vývozné trhy, nemôžu v žiadnom prípade získať náhradu škody založením mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 1987, De Boer Buizen/Rada a Komisia, 81/86, Zb. s. 3677, bod 17).

172 Článok 288 druhý odsek ES totiž ustanovuje povinnosť, ktorá ukladá Spoločenstvu nahradiť škody spôsobené jeho inštitúciami v súlade so „zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov", bez toho, aby tým obmedzoval dosah týchto zásad len na režim mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie uvedených inštitúcií.

173 Vnútroštátne právne úpravy mimozmluvnej zodpovednosti umožňujú jednotlivcom, aj keď na rôznej úrovni, v špecifických oblastiach a podľa rôznych podmienok, dosiahnuť na súde náhradu určitých škôd aj v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu pôvodcu škody.

174 V prípade, že je škoda spôsobená konaním inštitúcií Spoločenstva, ktorého protiprávnosť sa nepreukázala, mimozmluvná zodpovednosť Spoločenstva môže vzniknúť, pokiaľ sú súčasne splnené podmienky týkajúce sa existencie škody, príčinnej súvislosti medzi škodou a konaním inštitúcií Spoločenstva, ako aj neobvyklej a osobitej povahy predmetnej škody (pozri rozsudok z 15. júna 2000, Dorsch Consult/Rada a Komisia, už citovaný v bode 94 vyššie, bod 19).

175 Je teda potrebné preskúmať, či sú tieto tri podmienky v prejednávanej veci súčasne splnené.

O existencii skutočnej a určitej škody

— Tvrdenia účastníkov konania

176 Žalobca uvádza, že utrpel vážne škody z dôvodu svojich investícií na americkom trhu, odmien pre amerického distribútora, odmien advokáta a zaplateného cla.

177 Protiprávne konanie Spoločenstva žalobcovi taktiež spôsobilo významnú stratu na zisku z dôvodu straty niektorých zmlúv a zníženia objemu jeho predajov v porovnaní s predpokladmi z doby pred uložením amerických sankcií.

178 Žalovaní namietajú, že žalobca nepredložil žiadny dôkaz, ktorý možno objektívne overiť, o strate svojich obchodov a ušlom zisku.

179 Žalobca nepreukázal, že nemal možnosť vyrovnať svoje straty napríklad zvýšením ceny svojich výrobkov alebo zmenou orientácie svojej vývoznej politiky. Nebolo poskytnuté žiadne vysvetlenie o opatreniach, ktoré mohol prijať na zmenšenie svojich strát.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

180 Rada a Komisia v zásade nespochybňujú skutočnú a určitú povahu škody, ktorú žalobca utrpel v dôsledku zavedenia americkej colnej prirážky na dovoz skladacích škatúľ, kufríkov a skladacích puzdier pochádzajúcich zo Spoločenstva.

181 Keď však vytýkajú žalobcovi, že nepreukázal, že nemohol vyrovnať svoje straty zvýšením svojich cien alebo zmenou orientácie svojej vývoznej politiky a že neposkytol žiadne vysvetlenie o opatreniach, ktoré mohol prijať pre zníženie svojej škody, žalovaní nepriamo pripúšťajú, že žalobca musel nevyhnutne znášať aspoň obchodnú škodu z dôvodu nespochybniteľného zdraženia svojich výrobkov, vyvolaného na trhu v Spojených štátoch amerických náhlym zvýšením amerického dovozného cla *ad valorem* o 100 %.

182 Štatistiky predložené Komisiou navyše potvrdzujú tvrdenia žalobcu, pretože nespochybniteľne preukazujú výrazný pokles celkovej hodnoty dovozov škatúľ, kufríkov a skladacích puzdier do Spojených štátov amerických.

183 Za týchto okolností považuje Súd prvého stupňa podmienku týkajúcu sa skutočnej a určitej povahy škody, ktorú utrpel žalobca, za splnenú.

O príčinnej súvislosti medzi spôsobenou škodou a konaním žalovaných inštitúcií

— Tvrdenia účastníkov konania

184 Žalobca sa domnieva, že uvalenie amerického dovozného cla je priamym dôsledkom konania žalovaných inštitúcií, keďže Spojené štáty americké iba využili právo, ktoré im priznávajú dohody WTO.

185 Keďže Rada a Komisia si boli vedomé dôsledkov svojho konania, nemôžu s úspechom tvrdiť, že americká prirážka nebola objektívnym a predvídateľným dôsledkom.

186 Nejde teda o to, či Spojené štáty americké boli alebo neboli povinné uložiť prirážku, alebo boli schopné zvoliť si jej podmienky, ale o to, či ich konanie inštitúcií viedlo k uloženiu týchto opatrení a vytvorilo podmienky potrebné na ich prijatie. Skutočnosti ponechané na posúdenie Spojených štátov amerických teda nestačia na prerušenie príčinnej súvislosti.

187 Žalovaní pripomínajú, že na mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva sa nemožno odvolávať s cieľom vyžadovať náhradu akéhokoľvek škodlivého následku, dokonca vzdialeného konaniu inštitúcií Spoločenstva.

188 V období medzi zvýšením amerického cla a konaním inštitúcií Spoločenstva OUS vydal niekoľko rozhodnutí a Spojené štáty americké prijali nezávislé a jednostranné rozhodnutia. Inými slovami, konanie Spojených štátov amerických nebolo objektívne predvídateľným dôsledkom podľa obvyklého priebehu konania Spoločenstva.

189 Nie je vôbec zjavné, že americká vláda reagovala zavedením prirážky na správy poroty. Spojené štáty americké požiadali o povolenie pozastaviť koncesie ešte predtým, než sa preukázala nezlučiteľnosť nariadení č. 1637/98 a č. 2362/98.

190 Americká vláda sa úplne slobodne rozhodla postihnúť výrobky žalobcu bez toho, aby Spoločenstvo bolo schopné ovplyvniť jej výber. Rovnako úroveň cla uplatneného Spojenými štátmi americkými bola slobodne určená americkou vládou.

191 Aj za predpokladu, že by sa mohlo počítať s pozastavením koncesií Spojenými štátmi americkými, nebolo v zmysle judikatúry Spoločenstva v žiadnom prípade možné predpokladať, že Spojené štáty americké sa rozhodnú postihnúť svojou dovoznou prirážkou práve výrobky žalobcu.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

192 Zo zásad spoločných pre právne poriadky členských štátov, na ktoré odkazuje článok 288 druhý odsek ES, nemožno vyvodzovať existenciu povinnosti Spoločenstva napraviť akýkoľvek, dokonca aj vzdialený, škodlivý následok konania jeho inštitúcií (pozri analogicky rozsudky Súdneho dvora zo 4. októbra 1979, Dumortier a i./Rada, 64/76 a 113/76, 167/78 a 239/78, 27/79, 28/79 a 45/79, Zb. s. 3091, bod 21, a z 30. januára 1992, Finsider a i./Komisia, C-363/88 a C-364/88, Zb. s. I-359, bod 25; uznesenie Súdu prvého stupňa z 12. decembra 2000, Royal Olympic Cruises a i./Rada a Komisia, T-201/99, Zb. s. II-4005, bod 26).

193 Podmienka týkajúca sa príčinnej súvislosti požadovaná článkom 288 druhým odsekom ES totiž predpokladá existenciu dostatočne priamej príčinnej súvislosti medzi konaním inštitúcií Spoločenstva a škodou (rozsudok Dumortier a i./Rada, už citovaný v bode 192 vyššie, bod 21; rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. októbra 2000, Fresh Marine/Komisia, T-178/98, Zb. s. II-3331, bod 118, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom Súdneho dvora z 10. júla 2003, Komisia/Fresh Marine, C-472/00 P, Zb. s. I-7541).

194 Je síce pravda, že OUS Spojeným štátom americkým na ich žiadosť jednoducho povolil bez toho, aby tým boli viazané, aby odobrali koncesie prostredníctvom uvalenia cla na dovoz výrobkov zo Spoločenstva. Dokonca aj po získaní tohto povolenia americká vláda ponechala možnosť uskutočniť urovnanie jej sporu so Spoločenstvom bez prijatia odvetných opatrení vo vzťahu k nemu.

195 Rovnako pri výkone voľnej úvahy sa americké úrady na jednej strane rozhodli postihnúť škatule, kufríky a skladacie puzdrá pochádzajúce zo Spoločenstva svojou colnou prirážkou, pričom samy oslobodili výrobky, ktoré pochádzajú z niektorých členských štátov Spoločenstva, a na druhej strane stanovili výšku dovoznej prirážky na 100 % ceny dotknutých výrobkov.

196 Jednako však v prípade neexistencie sporného režimu Spoločenstva pre dovoz banánov a predbežnom zistení OUS o jeho nezlučiteľnosti s pravidlami WTO Spojené štáty americké nemohli ani žiadať, ani získať od OUS povolenie na pozastavenie svojich tarifných koncesií pre výrobky pochádzajúce zo Spoločenstva vo vzťahu k úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod vyplývajúcich zo zachovania sporného režimu Spoločenstva.

197 OUS totiž určil objem obchodu, s ohľadom na ktorý americké úrady dostali povolenie na pozastavenie poskytovania ich tarifných koncesií pre Spoločenstvo, v závislosti od výšky škody spôsobenej americkému hospodárstvu z dôvodu existencie režimu Spoločenstva pre dovoz banánov, ktorý bol posúdený ako nezlučiteľný s pravidlami WTO.

198 Za týchto okolností treba pri obvyklom a predvídateľnom chode systému urovnávania sporov WTO akceptovaného Komisiou považovať zrušenie koncesií

pre Spoločenstvo, ktoré nadobudlo podobu colnej prirážky na dovoz, za dôsledok objektívne vyplývajúci z toho, že žalované inštitúcie zachovali účinnosť režimu dovozu banánov nezlučiteľného s dohodami WTO.

199 Jednostranné rozhodnutie Spojených štátov amerických zaviesť colnú prirážku na dovoz skladacích škatúľ, kufríkov a puzdier pochádzajúcich zo Spoločenstva teda nemôže prerušiť príčinnú súvislosť existujúcu medzi škodou, ktorú žalobcovi spôsobilo zavedenie tejto prirážky, a zachovaním sporného režimu dovozu banánov žalovanými.

200 Konanie žalovaných inštitúcií totiž nevyhnutne viedlo k prijatiu odvetných opatrení americkými úradmi v súlade s postupmi ustanovenými DUS a akceptovanými Spoločenstvom, takže toto konanie je nutné považovať za rozhodujúcu príčinu škody, ktorú žalobca utrpel v dôsledku zavedenia americkej colnej prirážky.

201 Dokonca ešte predtým, než OUS 19. apríla 1999 povolil Spojeným štátom americkým vyberať ich dovoznú prirážku, si žalované inštitúcie uvedomovali bezprostrednú hrozbu amerických odvetných opatrení.

202 Spojené štáty americké 10. novembra 1998 uverejnili provizórny zoznam výrobkov zo Spoločenstva, ktoré plánujú zaťažiť dovoznou prirážkou, a 21. decembra 1998 potvrdili, že najbližšie ju uplatnia vo výške 100 %.

203 Od 3. marca 1999, teda dňa zavedenia povinnosti zaťažujúcej vývozcov Spoločenstva zložiť bankovú záruku vo výške 100 % hodnoty plánovaných dovážaných výrobkov, žalované inštitúcie si už museli uvedomovať pevný úmysel Spojených štátov amerických zaviesť colnú prirážku. Žiadna pochybnosť nemohla pretrvať po tlačovom vyhlásení osobitného zástupcu z 9. apríla 1999, ktorým sa oznamoval zoznam výrobkov zaťažených colnou prirážkou.

204 Je teda opodstatnené pripustiť existenciu požadovanej priamej príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaných inštitúcií vo vzťahu k dovozu banánov do Spoločenstva na jednej strane a škodou, ktorú utrpel žalobca z dôvodu zavedenia americkej colnej prirážky na druhej strane.

O neobvyklej a osobitej povahe spôsobenej škody

— Tvrdenia účastníkov konania

205 Žalobca tvrdí, že Súdny dvor už skôr uznal povinnosť Spoločenstva priznať primeranú náhradu škody, pokiaľ určitá kategória podnikateľských subjektov musí znášať, podobne ako v prejednávanej veci, neprimeranú časť nákladov vyplývajúcich z vykonávania obchodnej dohody medzi Spoločenstvom a treťou krajinou (rozsudok De Boer Buizen/Rada a Komisia, už citovaný v bode 171 vyššie, bod 17).

206 Platilo by to aj vtedy, ak by sa mala jednotlivcovi uložiť z dôvodu všeobecného záujmu záťaž, ktorú obvykle nemusí znášať (rozsudok Súdneho dvora z 24. júna 1986, Développement a Clemessy/Komisia, 267/82, Zb. s. 1907) a ktorá spôsobuje neobvyklú a osobitú škodu (rozsudky Súdneho dvora z 13. júna 1972, Compagnie d'approvisionnement a Grands Moulins de Paris/Komisia, 9/71 a 11/71, Zb. s. 391, body 45 a 46; zo 6. decembra 1984, Biovilac/EHS, 59/83, Zb. s. 4057, a z 15. júna 2000, Dorsch Consult/Rada a Komisia, už citovaný v bode 94 vyššie, bod 18).

207 Žalovaní v podstate odpovedajú, že obchodné riziká, ktorým sú vystavení vývozcovia Spoločenstva, možno považovať za riziká vlastné samotnému systému WTO a že neexistuje osobitný dôvod pre Spoločenstvo prevziať z toho vyplývajúcu záťaž. Škoda sa okrem toho musí týkať obmedzenej skupiny podnikov.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

208 Pokiaľ ide o škody, ktoré môžu utrpieť podnikateľské subjekty v dôsledku činnosti inštitúcií Spoločenstva, škoda je na jednej strane neobvyklou, pokiaľ prekračuje hranice hospodárskych rizík, ktoré sú vlastné činnostiam v predmetnom sektore, na druhej strane osobitou, pokiaľ zasahuje určitú kategóriu podnikateľských subjektov neprimerane v porovnaní s ostatnými podnikateľmi (pozri rozsudok z 28. apríla 1998, Dorsch Consult/Rada a Komisia, už citovaný v bode 94 vyššie, bod 80, a rozsudok Afrikanische Frucht-Compagnie a Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Rada a Komisia, už citovaný v bode 99 vyššie, bod 151).

209 V prejednávanej veci sa nepreukázalo, že žalobca utrpel z dôvodu nezlučiteľnosti režimu Spoločenstva pre dovoz banánov s dohodami WTO škodu, ktorá prekračuje hranice rizík vlastných jeho exportnej činnosti.

210 Je pravda, ako je uvedené v preambule Dohody o založení WTO, že cieľom tejto dohody je vytvorenie integrovaného mnohostranného obchodného systému, ktorý zahŕňa výsledky doterajších obchodných liberalizačných snáh.

211 Je však potrebné konštatovať, že možnosť pozastavenia tarifných koncesií, čo je opatrenie upravené dohodami WTO a eventualita, ktorá sa objavuje v prejednávanej veci, je jednou z nestálostí vlastných súčasnému systému medzinárodného obchodu. Túto nestálosť teda povinne znáša každý podnikateľ, ktorý sa rozhodne uviesť svoje výrobky na trh niektorého z členov WTO.

212 Rozhodnutie rozhodcov z 9. apríla 1999 skutočne zdôraznilo, že dočasný charakter, ktorý článok 22 ods. 1 DUS spája s pozastavením koncesií, naznačuje, že jeho účelom je podnietiť dotknutého člena WTO, aby rešpektoval odporúčania a rozhodnutia OUS.

213 Z článku 22 ods. 3 písm. b) a c) DUS, medzinárodného nástroja, ktorý je uverejňovaný spôsobom zaručujúcim, že ho poznajú podnikateľské subjekty Spoločenstva, navyše vyplýva, že sťažujúci sa člen WTO sa môže usilovať o pozastavenie koncesií alebo iných záväzkov v iných sektoroch, než v ktorých porota alebo odvolací orgán konštatoval porušenie dotknutým členom, či už podľa tej istej dohody alebo podľa inej dohody WTO.

214 Z toho vyplýva, že riziká, ktorým mohlo byť z tohto dôvodu vystavené obchodovanie žalobcu s jeho skladacími škatuľami z lepenky na americkom trhu, možno považovať za riziká obvyklé v medzinárodnom obchode za súčasného stavu jeho organizácie.

215 Za okolností prejednávanej veci preto nie je opodstatnené považovať škodu, ktorú žalobca utrpel, za neobvyklú.

216 Takéto konštatovanie stačí na to, aby sa vylúčil akýkoľvek nárok na náhradu škody na tomto základe. Nie je teda potrebné, aby sa Súd prvého stupňa vyjadril k podmienke týkajúcej sa osobitosti škody.

217 Z toho vyplýva, že je nutné zamietnuť návrh žalobcu na náhradu škody založený na režime mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, pretože nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií.

218 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že sa žaloba musí zamietnuť ako nedôvodná bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o subsidiárnych návrhoch žalobcu.

O trovách

219 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

220 Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho popri náhrade jeho vlastných trov konania na náhradu trov konania Parlamentu, Rady a Komisie v súlade s návrhom týchto troch žalovaných inštitúcií.

221 Podľa článku 87 ods. 4 prvého pododseku rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré vstúpili do konania, znášajú svoje trovy konania.

222 Z toho vyplýva, že Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (veľká komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa odmieta ako neprípustná v rozsahu, v akom smeruje proti Parlamentu.**

2. **Žaloba sa v zostávajúcej časti zamieta ako nedôvodná.**

3. **Žalobca je okrem svojich vlastných trov konania povinný nahradiť aj trovy konania Parlamentu, Rady a Komisie.**

4. Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Vesterdorf Lindh Azizi

Pirrung Legal García-Valdecasas

Tiili Cooke Meij

Vilaras Forwood

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. decembra 2005.

Tajomník

E. Coulon

Predseda

B. Vesterdorf

Obsah

Právny rámec ..... II - 5467

Okolnosti predchádzajúce sporu ..... II - 5474

Konanie ..... II - 5482

Návrhy účastníkov konania ..... II - 5484

O prípustnosti ..... II - 5485

O neprípustnosti žaloby v rozsahu, v akom smeruje proti Parlamentu ..... II - 5486

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5486

Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5487

O nesúlade žaloby s požiadavkami článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku . II - 5489

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5489

Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5489

O právomoci Súdu prvého stupňa ..... II - 5491

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5491

Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5491

O veci samej ..... II - 5493

O zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie jeho inštitúcií ..... II - 5493

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5495

— O protiprávnosti vytýkanej žalovaným inštitúciám ..... II - 5495

— O právnom charaktere noriem údajne porušených žalovanými ..... II - 5497

— O závažnosti uvádzaných porušení ..... II - 5498

Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5500

— O úvodnej otázke týkajúcej sa nemožnosti odvolať sa na pravidlá WTO II - 5500

— O výnimke vychádzajúcej z úmyslu vykonať konkrétny záväzok v rámci WTO ..... II - 5502

— O výnimke založenej na výslovnom odkaze na konkrétne ustanovenia dohôd WTO ..... II - 5507

O zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií ..... II - 5510

O zásade mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií ..... II - 5510

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5510

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5511

O existencii skutočnej a určitej škody ..... II - 5512

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5512

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5513

O príčinnej súvislosti medzi spôsobenou škodou a konaním žalovaných inštitúcií ..... II - 5514

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5514

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5516

O neobvyklej a osobitej povahe spôsobenej škody ..... II - 5519

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5519

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 5520

O trovách ..... II - 5522